

KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI
SZERVEZET

TRANSPORTATION SAFETY
BUREAU

ZÁRÓJELENTÉS

2008-153-4

LÉGIKÖZLEKEDÉSI BALESET

Jakabszállás
2008. június 09.

LAMAR STEEN-SKYBOLT
HA-DRI

A szakmai vizsgálat célja a légiközlekedési baleset és a repülésemény okának, körülményeinek feltárása és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, valamint javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

Jelen vizsgálatot

- a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvényben,
- a nemzetközi polgári repülésről Chicagóban, az 1944. évi december hó 7. napján aláírt Egyezmény függelékeinek kihirdetéséről szóló 2007. évi XLVI. törvényben, valamint a 20/1997. (X. 21.) KHVM rendelet mellékletében megjelölt 13. Annexben,
- a légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvényben (a továbbiakban: Kbt.),
- a légiközlekedési balesetek, a repülőesemények és a légiközlekedési rendellenességek szakmai vizsgálatának szabályairól szóló 123/2005. (XII. 29.) GKM rendeletben foglaltak alapján,
- illetve a Kbt. eltérő rendelkezéseinek hiányában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával folytatta le a Közlekedésbiztonsági Szervezet.
- A Kbt. és a 123/2005. (XII. 29.) GKM rendelet együttesen a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálják:
  - a) a Tanács 94/56/EK irányelve (1994. november 21.) a polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatának alapvető elveiről,
  - b) az Európai Parlament és a Tanács 2003/42/EK irányelve (2003. június 13.) a polgári repülésben előforduló események jelentéséről.

A Közlekedésbiztonsági Szervezet illetékessége a 278/2006.(XII. 23.) Korm. rendeleten alapul.

Fenti szabályok szerint

- A Közlekedésbiztonsági Szervezetnek a légiközlekedési balesetet és a súlyos repülőeseményt ki kell vizsgálnia.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet mérlegelési jogkörében eljárva kivizsgálhatja azokat a repülőeseményeket, illetve légiközlekedési rendellenességeket, amelyek megítélése szerint más körülmények között közlekedési balesethez vezethettek volna.
- A szakmai vizsgálat független a közlekedési baleset, illetve az egyéb közlekedési esemény kapcsán indult más közigazgatási hatósági, szabálysértési, illetve büntetőeljárástól.
- A szakmai vizsgálat során a hivatkozott jogszabályokon túlmenően az ICAO Doc 6920 Légijármű balesetek Kivizsgálási Kézikönyvben foglaltakat kell alkalmazni.
- Jelen zárójelentés kötelező erővel nem bír, ellene jogorvoslati eljárás nem kezdeményezhető.

A Vizsgálóbizottság tagjaival szemben összeférhetetlenség nem merült fel. A szakmai vizsgálatban résztvevő személyek az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem járhatnak el.

A Vb köteles megőrizni és más hatóság számára nem köteles hozzáférhetővé tenni a szakmai vizsgálat során tudomására jutott adatot, amely tekintetében az adat birtokosa az adatközlést jogszabály alapján megtagadhatta volna.

Meghatározások és rövidítések

GKM	Gazdasági és Közlekedési Minisztérium
ICAO	International Civil Aviation Organization Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet
KBSZ	Közlekedésbiztonsági Szervezet
Kbvt.	A légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény
KHVM	Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium
KLH	Katonai Légügyi Hivatal
PLH	Polgári Légiközlekedési Hatóság (2005. december 31-ig)
NKH PLI	Nemzeti Közlekedési Hatóság Polgári Légiközlekedési Igazgatósága (2007. június 30-ig)
NKH LI	Nemzeti Közlekedési Hatóság Légiközlekedési Igazgatósága
Vb	Vizsgálóbizottság

AZ ESET ÖSSZEFOGLALÁSA

Eset kategóriája		Légiközlekedési baleset
Légijármű	gyártója	USA Gibson Steenaerolab
	típusa	Lamar Steen-Skybolt
	felség- és lajstromjele	HA-DRI
	gyári száma	11532
	tulajdonosa	magántulajdonú
	üzembentartója	MÉSZI AIR Kft
Eset	napja és időpontja	2008. június 09. 18 óra 30 perc
	helye	Jakabszállás
Eset kapcsán	elhunytak száma	Nem volt
	súlyos sérültek száma	Nem volt
Légijármű rongálódásának mértéke		Javítható mértékű
Lajstromozó állam		Magyar Köztársaság
Lajstromozó hatóság		NKH LI
Eset helyszíne alapján illetékes kivizsgáló szervezet		KBSZ

Bejelentés, értesítések

A KBSZ ügyeletére az esetet 2008. június 09-én 18 óra 41 perckor a repülőtéri ügyelet jelentette be.

A KBSZ ügyeletese

- 2008. június 09-én 18 óra 48 perckor jelentette a KBSZ ügyeletes vezetőjének, majd
- 2008. június 09-én 18 óra 57 perckor tájékoztatta az NKH LI ügyeletesét.

Vizsgálóbizottság

A KBSZ főigazgatója a légiközlekedési baleset vizsgálatára 2008. június 09-én az alábbi Vizsgálóbizottságot (továbbiakban Vb) jelölte ki:

vezetője	Dusa János	balesetvizsgáló
tagja	Lesták Mihály	baleseti helyszínelő

Az eseményvizsgálat áttekintése

A Vb helyszínre érkezéséig az üzemeltető biztosította a helyszínt, a repülőtérrel és a légijárművel kapcsolatos dokumentációt rendelkezésre bocsátotta.

A Vb a helyszíni szemlét az esemény napján, napnyugtáig befejezte.

A zárójelentés-tervezethez észrevétel nem érkezett, ezért jelen zárójelentés a tervezetben leírtakat változatlan formában tartalmazza.

1. TÉNYBELI INFORMÁCIÓK

1.1 A repülés lefolyása

A légi jármű pilótája a repülőgép összeszerelése és földi próba utáni üzemeltetési légi ellenőrzését hajtotta végre. Az ellenőrzés alapján a légi jármű a légi üzemeltetési követelményeknek megfelelt. A leszálláshoz történő bejövételkor a pilóta a füves leszállópálya bal oldalának vonalában közelített, és hajtotta végre a kilebegtetést. A kilebegtetés során a talaj síkjából kiemelkedő szegélyjelzőnek ütközött a futómű, aminek következtében a légi jármű bepördült és traverzáva ért földet. A rendellenes földetérés következtében a légszár, a futómű és a jobb szárny sérült.

1.2 Személyi sérülések

Személyi sérülés nem történt.

1.3. A légi jármű sérülése

A légi jármű javítható mértékben sérült.

1.4 Egyéb kár

Egyéb kárt a vizsgálat befejezéséig a Vb-nek nem hoztak tudomására.

1.5 A személyzet adatai

1.5.1 A légi jármű parancsnoka

Kora, neve		52 éves férfi
Szakszolgálati engedélye érvényessége	Szakmai	2008. 12. 31.
	Egészségügyi	2008. 11. 18.
	Képesítései	ATPL repülőgépvezető
	Jogosításai	oktató, berepülő, vontató
Repült ideje	Összesen	8200 óra
	Megelőző 90 napban	239 óra
	Megelőző 24 órában	0 óra 24 perc
Az érintett típuson összesen		0 óra 24 perc

1.6. A légi jármű adatai

1.6.1 Légialkalmassági bizonyítvány érvényessége:

A légi jármű légialkalmassági bizonyítvánnyal még nem rendelkezett.

A légi jármű az összeszerelés és földi ellenőrzés végrehajtása utáni üzemeltetői berepülést végezte a hatósági légialkalmassági vizsgálatra történő felkészítés céljából.

A légi jármű adatai az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.7 Meteorológiai adatok

Szél 280⁰-ról, 1-2 m/sec

Felhőzet 1 okta, alapja 1800 m

Légnyomás 1010 hPa

A Nap helyzete 270⁰-os irányon, a leszálló pályához viszonyítva balra 50⁰-ra, a horizont fölött 18⁰-al.

Napnyugta 20 óra 40 perckor volt.

Az időjárási körülmények az esemény lefolyására nem voltak hatással.

1.8 Navigációs berendezések

A navigációs berendezések az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.9 Összeköttetés

A kommunikációs berendezések az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.10 Repülőtéri adatok

Az esetben érintett repülőtérnek érvényes működési engedélye volt.

A 320°-os leszálló iránynak megfelelően, a bal oldali kezdeti rész 200 m-es szakaszán a repülőtér munkaterületén szántási csík van, amelynek következtében a szegélyjelző alá lett szántva, és ezért kb. 50 cm magasságban a repülőtér általános szintje fölé emelkedett.

1.11 Légijármű adatrögzítők

A légijárművön adatrögzítő nem volt, az érintett légijármű típusra nincs előírva.

1.12 A roncsra és a becsapódásra vonatkozó adatok

Az esettel összefüggésben roncs nem keletkezett.

1.13 Az orvosi vizsgálatok adatai

A légijárművezető érvényes egészségi alkalmassággal rendelkezett.

Igazságügyi-orvosszakértői vizsgálat

Igazságügyi-orvosszakértői vizsgálatra nem került sor.

1.14 Tűz

Az eset kapcsán tűz nem keletkezett.

1.15 A túlélés lehetősége

Az eset során életveszély nem alakult ki.

1.16 Próbák és kísérletek

Próbákat, kísérleteket a Vb nem végeztetett.

1.17 Érintett szervezetek jellemzése

Az érintett szervezetek jellemzői az eset bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért azok elemzése nem szükséges.

1.18 Kiegészítő adatok

A Vb-nek érdemi kiegészítő adatot nem hoztak tudomására.

1.19 Hasznos vagy hatékony kivizsgálási módszerek

A kivizsgálás során az általánostól eltérő módszerek alkalmazására nem volt szükség.

2. ELEMZÉS

A légi járművezető a repülőgép összeszerelése és földi ellenőrzése utáni üzembentartói berepülésre szállt fel. A légi ellenőrzés befejezése után leszálláshoz közelített a 320°-os pályairánynak megfelelően.

A leszállás végrehajtása a repülőtér baloldali munkaterületére történt, ahol a földetérést megelőző kilebegtetés közben a küszöbtől 130 m-re lévő felpöndörödött szegélyjelzőnek ütközött a repülőgép futóműve. Az ütközés következtében a repülőgép bepördült és traverzálva ért földet, amelynek során a jobb futómű kitört. A törött futómű miatt a jobb szárny is a földnek csapódott és megsérült, a légszűrő elgörbült.

A szegélyjelzőnek a talaj szintjéből történő kiemelkedését a légi járművezető nem láthatta a növényzet takarása és a repülőgépnek a kilebegtetés során meglévő állásszöge, illetve az alsó szárny takarása miatt.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

3.1 Az eset bekövetkezésével közvetlen összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások

A Skybolt Standard repülőgép vezetése üzemszerűen a hátsó kabinból történik, ahonnan a leszálláshoz történő bejövételkor a leszállómező láthatósága különösen korlátozott. A leszállás közbeni kilebegtetéskor a pilóta a közvetlenül előtte lévő mintegy 30°-os szektort nem látja.

A légi járművezető a leszállást, illetve a földetérést megelőző kilebegtetést a repülőtér szegélyjelzővel kijelölt munkaterületének teljesen a szélére hajtotta végre.

3.2 Az eset bekövetkezésével közvetetten összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások

A szegélyjelző mintegy 50 cm-es felpöndörödését, a repülőtér általános szintje fölé kiemelkedését egy korábbi szántás okozta. A szegélyjelző rendellenes helyzetét egyfelől a repülőtér növényzete takarta, másrészt pedig a munkaterület mellett közvetlenül megnőtt kultúrnövényzet tette szinte észrevehetetlenné.

4. BIZTONSÁGI AJÁNLÁS

Az eset kapcsán hozott üzembentartói intézkedés miatt biztonsági ajánlás kiadása nem szükséges.

Budapest, 2009. február 25.

Dusa János
Vb vezetője

Lesták Mihály
Vb. tagja